

KARANTIINNE TAIMEKAHJUSTAJA

Kollane kartuli-kiduuss *Globodera rostochiensis* Valkjas kartuli-kiduuss *Globodera pallida*

Taimkahjustaja lühikirjeldus

Kartuli-kiduuss on nematood, kes põhjustab suuri saagikadusid kartulikasvatustes ning on levinud kõikidel mandritel. Isased isendid on ussikujulised, läbipaistvad, ca 1200 µm pikkused. Emased isendid on ümarad, mooniseemnesuurused paksenenud kestaga tsüstid, mis sisaldavad sadu mune.

Valkja kartuli-kiduussi kahjustus kartulipõllul
Foto: Agriculture and Food Science, Põhja-Iirimaa

Kollase kartuli-kiduussi tsüstid
Foto: Central Science Laboratory, York, Suurbritannia

Kahjustustunnused

Kahjustunud taimed võivad olla kolletanud, närbunud või kuivanud lehestikuga, väheneb märgatavalt kartulimugulate arv ning suurus. Kiduussi levides mullas võivad kartulipõllul tekkida alad, kus kartulitaimed on silmnähtavalt kidurama kasvuga. Kahjustuse tunnused ilmnevad kartulitaimedel kui kartulit kasvatatakse aastaid ühel ja samal põllul. Suve teisel poolel on mooniseemne suurused tsüstid kartulitaimede juurestikul ja mugulatel silmaga nähtavad. Tsüstid vabanevad kinnituskohtadest juure või mugula küljest ning pudenevad mulda ja võivad olla mullas elujõulised 6-12 või rohkem aastat. Vastsed kooruvad munadest ja väljuvad tsüstidest ainult siis kui põllul kasvatatakse kartulit.

Peremeestaimed

Peamised peremeestaimed on maavitsalised sh kartul, tomat ja baklažaan.

Levik

Kartuli-kiduussil puudub loodusliku leviku võime. Noorte kiduussi vastsete lähilevik toimub mullas kartulitaimede juurte suunas. Tsüstid levivad uutesse piirkondadesse mulla, kartulimugulate, istikute, taimede, lillesibulate, põllu harimiseks kasutatud masinate ja seadmete ning jalanõudega, aga ka vihma- ja lumeveega.

Lisainfo: EPPO Global Database - [taimekahjustaja iseloomustus ja levikuala](#)

* EPPO – Euroopa ja Vahemeremaade taimekaitseorganisatsioon